

ЛІКАРНЯНІ ТА ДЕКРЕТНІ: НОВАЦІЇ, ПРИЗНАЧЕННЯ, РОЗРАХУНОК І ЗВІТНІСТЬ

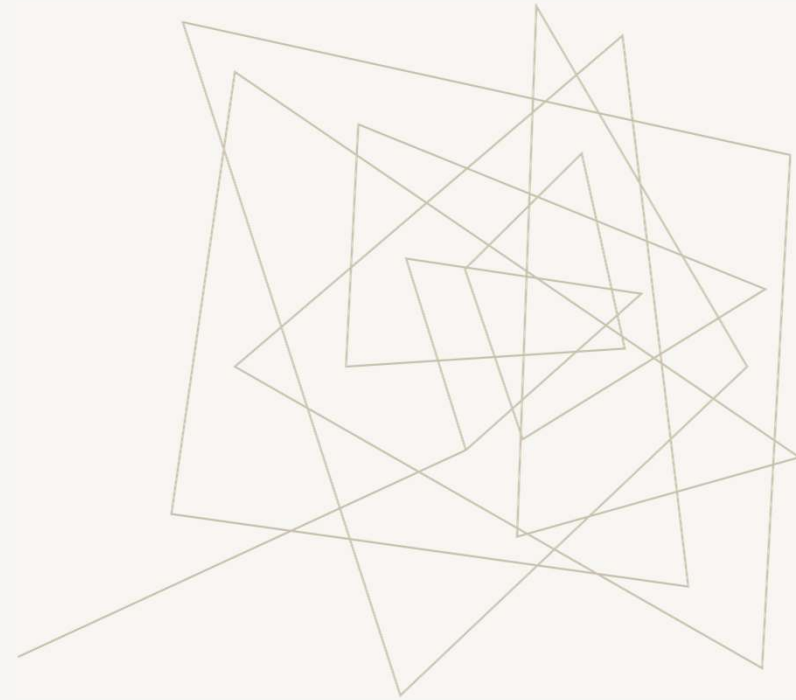
ЛІСТРОВА СВІТЛАНА

18.03.2025

**КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ**

ВЕБІНАР ДЛЯ ПРЕДСТАВНИКІВ БЮДЖЕТНИХ ТА КОМУНАЛЬНИХ УСТАНОВ

ПЛАН ВЕБІНАРУ

І. НОВАЦІЇ, ПРИЗНАЧЕННЯ, РОЗРАХУНОК ЛІКАРНЯНИХ І ДЕКРЕТНИХ

- 1. Що зміниться з 04 квітня 2025**
- 2. Як оплачувати лікарняний у разі встановлення інвалідності**
- 3. Розрахунковий період: Порядок № 1266 і ПФУ рахують по-різному**
- 4. Позиція ПФУ: які виплати не враховуються в заробіток**
- 5. Обмеження розміру лікарняних і декретних: застосовуємо на практиці**
- 6. Практичні ситуації розрахунку лікарняних і декретних**
- 7. Лікарняні і декретні сумісникам: коли виникає право на оплату**
- 8. Які документи потрібні для призначення лікарняних сумісникам**
- 9. Як оплачувати листок непрацездатності, пов'язаний з нещасним випадком**
- 10. Лікарняний під час відпустки: в яких випадках оплачується**
- 11. Чи можна сторнувати лікарняні та декретні за попередні періоди**
- 12. Нараховуємо лікарняні і декретні за ЦПД: які особливості?**

ЩО ЗМІНИТЬСЯ З 04 КВІТНЯ 2025 ЩОДО ПРИЗНАЧЕННЯ ЛН

1. **Допомога по тимчасовій непрацездатності** (включаючи догляд за хворою дитиною), **допомога по вагітності та пологах застрахованим особам надається за основним місцем роботи (діяльності) та за місцем роботи за сумісництвом (наймом).**

2. **Допомога по тимчасовій непрацездатності та допомога по вагітності та пологах у разі здійснення підприємницької та іншої діяльності (ЦПД) надається лише за відсутності місяця роботи.**

3. **Допомога по тимчасовій непрацездатності призначається та виплачується роботодавцем, у якого настав страховий випадок за соціальним страхуванням від нещасного випадку, у розмірі 100% середньої заробітної плати (оподаткованого доходу).**

4. **У разі перебування потерпілого у трудових відносинах з іншими страхувальниками (у тому числі здійснення підприємницької чи іншої діяльності та одночасної праці на умовах трудового договору) за іншими місцями роботи, ніж місце роботи, на якому настав страховий нещасний випадок за соціальним страхуванням від нещасного випадку, виплачується допомога по тимчасовій непрацездатності відповідно до розділу IV Закону в розмірі 100% середньої заробітної плати (оподаткованого доходу) незалежно від страхового стажу. 5 днів?**

Оплата перших п'яти днів тимчасової непрацездатності у випадках, зазначених у п. 1 і 7 ч. 1 ст. 15 цього Закону здійснюється за рахунок коштів роботодавця у порядку, встановленому КМУ (абз. 2 ч. 2 ст. 15).

5. Уточнено порядок надання соціальних послуг потерпілим.

I. НОВАЦІЇ, ПРИЗНАЧЕННЯ, РОЗРАХУНОК ЛІКАРНЯНИХ І ДЕКРЕТНИХ

Що зміниться з 04 квітня 2025

Сумісники матимуть право на оплату ЛН + оплата ЛН через ПФУ

Допомога по тимчасовій непрацездатності (включаючи догляд за хворою дитиною), допомога по вагітності та пологах застрахованим особам (у тому числі тим, які здійснюють підприємницьку чи іншу діяльність та одночасно працюють на умовах трудового договору) **надається за основним місцем роботи (діяльності) та за місцем роботи за сумісництвом (наймом)** у порядку, встановленому КМУ, з урахуванням особливостей для страхових випадків, передбачених абз. 3 ч. 3 ст. 36 цього Закону.

Застрахованим особам, стосовно яких страхувальник не виконав обов'язків щодо нарахування та здійснення страхових виплат за страховими випадками у зв'язку з відсутністю можливості встановлення **місцезнаходження такого страхувальника та/або внаслідок дії обставин непереборної сили у період дії воєнного чи надзвичайного стану, що підтверджується даними Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, страхові виплати призначаються за заявою застрахованої особи, поданою до уповноваженого органу управління в паперовій або електронній формі, та здійснюються територіальним органом уповноваженого органу управління за місцем проживання /перебування застрахованої особи в порядку, встановленому КМУ.**

абз. 2 і 5 ч. 1 ст. 22 Закону № 1105

Лікарняні і декретні сумісникам: коли виникає право на оплату

Роз'яснення ПФУ від 06.02.2025:

До 04.04.2025: оплата лікарняного за рахунок ПФУ проводиться лише за одним з місць роботи – основним або за сумісництвом (за умови надання вмотивованої відмови з основного місця роботи).

З 04.04.2025: лікарняний оплачується як за основним місцем роботи, так і за сумісництвом (для страхових випадків, які настануть з 04.04.2025).

Страхові випадки:

за соціальним страхуванням від нещасного випадку - нещасний випадок на виробництві або професійне захворювання (у тому числі встановлене чи виявлене у період, коли потерпілий не перебував у трудових відносинах з підприємством, на якому він захворів), що спричинили застрахованому професійно зумовлену фізичну чи психічну травму; нещасний випадок, що стався, або професійне захворювання, яке виникло внаслідок порушення застрахованим нормативних актів про охорону праці;

за соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності - подія, з настанням якої виникає право застрахованої особи, членів її сім'ї або іншої особи на отримання відповідно до цього Закону страхових виплат.

п. 10 ч. 1 ст. 1 Закону № 1105

І. НОВАЦІЇ, ПРИЗНАЧЕННЯ, РОЗРАХУНОК ЛІКАРНЯНИХ І ДЕКРЕТНИХ

Які документи потрібні для призначення лікарняних сумісникам

Роз'яснення ПФУ від 06.02.2025:

Призначення допомоги сумісникам: документальний супровід

Документи, необхідні для призначення страхових виплат за страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, в пункті 1 **статті 23 Закону №1105**.

Станом на тепер використовують електронні та паперові листки непрацездатності.

Якщо страховий випадок **оформлений паперовим листком непрацездатності**, то **підставою для призначення допомоги по тимчасовій втраті працездатності за сумісництвом є копія листка непрацездатності**, засвідчена підписом керівника і печаткою (за наявності) за основним місцем роботи.

Відмітка про засвідчення копії листка непрацездатності складається зі слів «Згідно з оригіналом» (але без лапок!), найменування посади, підпису особи, яка засвідчує копію, зазначення її імені та прізвища, дати засвідчення копії.

Додатково:

1. Якщо особа працює на кількох роботах за сумісництвом, додатково додаються довідки про середню заробітну плату за місцями роботи за сумісництвом.
абз. 2 п. 30 Порядку № 1266

2. Рішення про призначення страхової виплати приймається страховальником або уповноваженими ним особами ч. 3 ст. 22 Закону

І. НОВАЦІЇ, ПРИЗНАЧЕННЯ, РОЗРАХУНОК ЛІКАРНЯНИХ І ДЕКРЕТНИХ

ПРИЗНАЧЕННЯ ДОПОМОГИ ПО ТИМЧАСОВІЙ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ СУМІСНИКАМ

Ситуація 1.

Початок ЛН по вагітності та пологах - 01.04.2025 за основним місцем роботи і за сумісництвом.

Право на призначення допомоги по вагітності та пологах оплати ЛН є лише за основним місцем роботи.

Ситуація 2.

Початок ЛН по тимчасовій непрацездатності - 27.03.2025 за основним місцем роботи і за сумісництвом.

04.04.2025 оформлено продовження листка непрацездатності за цим же страховим випадком.

Право на оплату ЛН є лише за основним місцем роботи (це один страховий випадок).

Ситуація 3.

Працівнику було видано ЛН по догляду за хворою дитиною з 28.03.2025 по 04.04.2025.

З 05.04.2025 листок непрацездатності у зв'язку з захворюванням самого працівника.

1-ий ЛН - оплачується лише за основним місцем роботи.

2-ий ЛН - за основним місцем і за сумісництвом.

Ситуація 4.

Тривалий листок непрацездатності з 15 січня 2025 продовжувався кілька разів і останнє продовження з 04 квітня 30 квітня 2025.

Чи оплачувати цей ЛН на роботі за сумісництвом з 4 квітня 2025.

НІ - адже страховий випадок **почався 15 січня**, коли ще права на оплату ЛН сумісникам ще не було і цей страховий випадок ще не закінчився.

ЩО ЗМІНИТЬСЯ З 04 КВІТНЯ 2025

2. Оплата ЛН у разі нещасного випадку на виробництві

Допомога по тимчасовій непрацездатності призначається та виплачується роботодавцем, у якого настав страховий випадок за соціальним страхуванням від нещасного випадку, у розмірі 100 відсотків середньої заробітної плати (оподатковуваного доходу).

При цьому перші сімнадцять днів тимчасової непрацездатності оплачуються цим роботодавцем за рахунок коштів підприємства, установи, організації.

У разі перебування потерпілого у трудових відносинах з іншими страхувальниками (у тому числі здійснення підприємницької чи іншої діяльності та одночасної праці на умовах трудового договору) за місцями роботи іншими, ніж місце роботи, на якому настав страховий випадок за соціальним страхуванням від нещасного випадку, виплачується допомога по тимчасовій непрацездатності відповідно до розділу IV "Загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності" цього Закону в розмірі 100 відсотків середньої заробітної плати (оподатковуваного доходу) незалежно від страхового стажу. абз. 3 ч. 3 ст. 36 Закону № 1105

Причина непрацездатності "Тимчасова непрацездатність внаслідок захворювання або травми, що не пов'язані з нещасним випадком на виробництві" може бути змінена ПФУ після завершення розслідування нещасного випадку або професійного захворювання на підставі актів розслідування нещасного випадку або професійного захворювання на причини непрацездатності "Тимчасова непрацездатність внаслідок нещасного випадку на виробництві" або "Тимчасова непрацездатність внаслідок професійного захворювання" п. 7 розд. II Порядку N 1234

Як оплачувати листок непрацездатності, пов'язаний з нещасним випадком

Роз'яснення ПФУ від 06.02.2025:

Виключення - діяло й до 3 квітня 2025: допомога по тимчасовій непрацездатності внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання виплачується страхувальникам як за основним місцем роботи, так і за сумісництвом.
лист ПФУ від 18.06.2024 №24884-33720/К-03/8-2800/24

З 4 квітня 2025 це закріплено у законодавстві. Закон №4158 оновлює абзац 3 частини 3 статті 36 Закону № 1105 закріплюючи положення щодо **виплати допомоги по тимчасовій непрацездатності в розмірі 100% у разі перебування потерпілого у трудових відносинах з іншими страхувальниками** (у тому числі здійснення підприємницької чи іншої діяльності та одночасної праці на умовах трудового договору) за місцями роботи іншими, ніж місце роботи, на якому настав страховий випадок за соціальним страхуванням від нещасного випадку.

Оплата ЛН тимчасової непрацездатності внаслідок нещасного випадку на виробництві або професійного захворювання:

- **за місцем роботи, де стався страховий випадок** - у розмірі 100% середньої зарплати: перші 17 днів - за рахунок роботодавця; решта - за рахунок страхових коштів, отриманих ПФУ;
- **за іншими місцями роботи** - у розмірі 100% середньої зарплати: перші 5 днів - за рахунок роботодавця; решта - за рахунок страхових коштів, отриманих ПФУ.

І. НОВАЦІЇ, ПРИЗНАЧЕННЯ, РОЗРАХУНОК ЛІКАРНЯНИХ І ДЕКРЕТНИХ

Як оплачувати лікарняний у разі встановлення інвалідності - зміни діють з 1 січня 2025

Допомога по тимчасовій непрацездатності у випадках, зазначених у пунктах 1 і 7 частини першої цієї статті, **виплачується** уповноваженим органом управління застрахованим особам з шостого дня непрацездатності **за весь період до відновлення працездатності або ДО ВСТАНОВЛЕННЯ ІНВАЛІДНОСТІ** (встановлення іншої групи, підтвердження раніше встановленої групи інвалідності) відповідно до законодавства, незалежно від звільнення, припинення підприємницької або іншої діяльності застрахованої особи в період втрати працездатності, у порядку та розмірах, встановлених законодавством. *абз. 1 ч. 2 ст. 15 Закону № 1105* **Норма майже не змінилася: лише вилучено МСЕК**

Для осіб, які направлені на оцінювання з метою продовження тимчасової непрацездатності, та **в разі прийняття рішення експертної команди про встановлення інвалідності датою встановлення інвалідності є дата прийняття рішення** експертною командою. **Незалежно від прийнятого рішення про встановлення або невстановлення інвалідності експертна команда може приймати рішення про потребу в продовженні тимчасової непрацездатності**, при цьому рішення про строк тимчасової непрацездатності **приймається лікуючим лікарем.** *абз. 15 п. 40 Порядку проведення оцінювання повсякденного функціонування особи, затверджено постановою КМУ від 15.11.2024 № 1338 у ред. з 31.05.2025*

ПФУ 31.12.2024: якщо за наслідками огляду група інвалідності **не встановлена**, а комісією винесене рішення «Потребує доліковування» **ЛН оплачується на загальних підставах, включаючи день огляду.**

І. НОВАЦІЇ, ПРИЗНАЧЕННЯ, РОЗРАХУНОК ЛІКАРНЯНИХ І ДЕКРЕТНИХ

Призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності: що врахувати?

1. Допомога по тимчасовій непрацездатності виплачується до встановлення інвалідності - це дата прийняття рішення експертною командою

абз. 1 ч. 2 ст. 15 Закону № 1105, абз. 15 п. 40 Порядку № 1338

2. Якщо за основним місцем роботи відпустка без збереження зарплати, що частково співпадає з ЛН - ЛН може оплачуватися частково за основним місцем роботи і частково - за сумісництвом (до 04.04.2025)

лист ПФУ від 17.03.2023 № 9726-10744/0-03/8-2800/23 (діє до 04.04.2025)

3. Для призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності учасникам бойових дій у розмірі 100% середньої зарплати вони можуть надати витяг з Єдиного держреєстру ветеранів війни для підтвердження права на пільгу. *лист ПФУ від 13.02.2025 № 6245-5450/К-03/8-2800/25*

4. Якщо працівник під час простою отримує компенсаційну виплату у разі невиконання роботи у розмірі не нижче 2/3 тарифної ставки, то при настанні одного із страхових випадків **втрати зарплати не відбувається й відсутні підстави виплачувати допомогу** по тимчасовій непрацездатності.

Рішення про відмову у призначенні допомоги по тимчасовій непрацездатності працівнику приймають на підставі частини першої статті 15 Закону № 1105, у зв'язку із відсутністю втрати заробітної плати в зазначеному періоді.

У разі необхідності виходу працівника на роботу під час простою згідно з графіком роботи, допомогу по тимчасовій непрацездатності призначають працівнику на загальних підставах. *лист ПФУ від 20.03.2023 № 2800-030402-8/14447*

I. НОВАЦІЇ, ПРИЗНАЧЕННЯ, РОЗРАХУНОК ЛІКАРНЯНИХ І ДЕКРЕТНИХ

Призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності: що врахувати?

5. Якщо тимчасова непрацездатність почалася до оголошення простою з оплатою 2/3 (без виходу на роботу), чи продовжується після його закінчення, в період, коли застрахована особа повинна була, згідно з графіком, виконувати роботу, допомога по тимчасовій непрацездатності надається лише за дні до початку простою та після його закінчення з дня, коли застрахована особа повинна була приступити до роботи.

лист ПФУ від 20.03.2023 № 2800-030402-8/14447

6. Для призначення допомоги по тимчасовій непрацездатності за основним місцем роботи роботодавець повинен отримати саме ЛН саме за **основним місцем**. Чинним законодавством України не передбачена відсутність основного місця роботи при наявності місця роботи за сумісництвом. *лист ПФУ від 17.03.2023 р. № 9726-10744/0-03/8-2800/237.*

7. Допомога по тимчасовій непрацездатності (внаслідок нещасного випадку на виробництві/професійного захворювання) призначається та виплачується роботодавцем, у якого настав страховий випадок, у розмірі 100% середньої заробітної плати: **перші 17 днів тимчасової непрацездатності оплачуються за рахунок коштів підприємства.**

У разі перебування потерпілого у трудових відносинах з іншим страхувальником за місцями роботи іншими, ніж місце роботи, на якому настав страховий випадок - у розмірі 100% середньої заробітної плати **перші 5 днів тимчасової непрацездатності оплачуються за рахунок коштів підприємства.** *ст. 36 Закону № 1105 з 04.04.2025*

I. НОВАЦІЇ, ПРИЗНАЧЕННЯ, РОЗРАХУНОК ЛІКАРНЯНИХ І ДЕКРЕТНИХ

ПРИЗНАЧЕННЯ ДОПОМОГИ ПО ТИМЧАСОВІЙ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ

I. Працівник захворів у період проходження курсів підвищення кваліфікації за основним місцем.

1. За основним місцем роботи немає втрати заробітку (зберігається середня зарплата) - **немає права на оплату листка непрацездатності.**

2. За сумісництвом - якщо продовжував працювати під час курсів - **є право на оплату ЛН.**

3. Якщо середня зарплата зберігалася за основним місцем роботи і за сумісництвом - **немає права на оплату листка непрацездатності.**

Лист ПФУ від 25.04.2023 № 2800-030401-8/22536

За дні хвороби, які **співпали з періодом проходження курсів підвищення кваліфікації**, допомога по тимчасовій непрацездатності **не надається.**

II. Працівник за основним місцем роботи проходив медобстеження за направленням ТЦК та СП

Варіант 1. Не працював за сумісництвом під час медобстеження і йому зберігали середній зарбіток. **Не має права на оплату ЛН за сумісництвом.**

Варіант 2. Він продовжував працювати у вечірній час на роботі за сумісництвом під час медобстеження.

Листок непрацездатності може бути оплачений на роботі за сумісництвом.

Лист ПФУ від 10.04.2023 № 13795-15879/У-03/8-2800/23

З урахуванням наведеного надання допомоги по тимчасовій непрацездатності за дні хвороби працівника, **які співпали з періодом проходження обстеження за направленням ТЦК та СП**, за який йому роботодавцем збережена середня зарбітна плата, не передбачено нормами Закону.

ПРИЗНАЧЕННЯ ДОПОМОГИ ПО ТИМЧАСОВІЙ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ

Ситуація 5. Працівнику за рішенням експертної комісії встановили 2 групу інвалідності 27.02.2025 і продовжили попередній листок непрацездатності ще на 120 днів.

Допомога по тимчасовій непрацездатності надається з **6-го дня непрацездатності за весь період до відновлення працездатності або ДО ВСТАНОВЛЕННЯ ІНВАЛІДНОСТІ.**

ч. 2 ст. 15 Закону № 1105

Підстав для оплати ЛН з 27.02.2025 немає.

Ситуація 6.

З 1 по 28 лютого працівник перебував у відпустці без збереження зарплати. Отримали ЛН за період з 26 лютого по 7 березня 2025.

ЛН підлягає оплаті за період з 1 по 7 березня:

2 дні (1 і 2 березня) - за рахунок роботодавця;

5 днів з 6-го дня (з 3 по 7 березня) - за рахунок страхових коштів, профінансованих ПФУ.

Ситуація 7

Оголошений простій не з вини працівника з оплатою 2/3 окладу на період з 1 по 28 лютого 2025. ЛН з 24.02.2025 по 11.03.2025

Варіант 1 - Під час простою працівник не повинен виходити на роботу.

ЛН оплачується лише за період **з 1 по 11 березня.**

Варіант 2 - Під час простою працівник має виходити на роботу згідно з графіком.

ЛН оплачується за період **з 24.02 по 11.03.2025.**

Варіант 3: Оголошений простій не з вини працівника з оплатою 2/3 окладу на період з 1 по 31 березня 2025. Під час простою працівник не повинен виходити на роботу. ЛН у періоді з 24.02.2025 по 11.03.2025.

ЛН оплачується за період **з 24 по 28 лютого 2025.**

Держпраці: що врахувати під час визначення розрахункового періоду

Визначення розрахункового періоду згідно з Порядком № 1266:

- 1) працівник працював рік і більше – 12 місяців, які передують місяцю початку хвороби;
- 2) працівник у трудових відносинах менше року – кількість повних відпрацьованих календарних місяців, а саме з першого до першого числа;
- 3) у працівника немає одного повного календарного місяця трудових відносин – розрахунковий період, це фактично відпрацьований час (від дати початку трудового договору);
- 4) працівник захворів у 1-ий робочий день, розрахункового періоду не буде і оплата лікарняних проводитиметься на основі встановленого йому посадового окладу.

I. НОВАЦІЇ, ПРИЗНАЧЕННЯ, РОЗРАХУНОК ЛІКАРНЯНИХ І ДЕКРЕТНИХ

З розрахункового періоду виключають не відпрацьовані з поважних причин:

- 1) періоди відпустки без збереження зарплати;
- 2) періоди тимчасової непрацездатності;
- 3) періоди відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами;
- 4) відпустки для догляду за дитиною до досягнення нею 3 чи 6-річного віку;
- 5) періоди призупинення дії трудового договору у зв'язку з агресією РФ;
- 6) період, впродовж якого працівник проходив військову службу.

Розрахунковий період: Порядок № 1266 і ПФУ рахують по-різному

Календарні дні, не відпрацьовані з поважних причин у розрахунковому періоді:

- тимчасова непрацездатність, відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами, відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку та шестирічного віку за медичним висновком, відпустка без збереження заробітної плати;

- **призупинення дії трудового договору** у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України (з 01.01.2023);

- **період, протягом якого працівник проходив строкову військову службу**, військову службу за призовом осіб офіцерського складу, за призовом під час мобілізації, на особливий період, за призовом осіб із числа резервістів в особливий період або проходив

Позиція ПФУ щодо виключення к.днів з розрахункового періоду:

- ▶ **період військової служби** незалежно від того, були виплати за цей період чи ні і чи нараховується ЄСВ на такі виплати - **виключаємо**;
- ▶ **вихідні дні** між періодами з поважними причинами **не виключаємо**;
- ▶ **неоплачені періоди тимчасової непрацездатності за ЛН** **виключаємо**.

І. НОВАЦІЇ, ПРИЗНАЧЕННЯ, РОЗРАХУНОК ЛІКАРНЯНИХ І ДЕКРЕТНИХ

Розрахунковий період: Порядок № 1266 і ПФУ рахують по-різному

Лист ПФУ від 15.01.2024 № 1544-1895/К-03/8-2800/24:

“Враховуючи викладене, за страховими випадками, що настали з 07.06.2023, період військової служби за призовом під час мобілізації на особливий період без збереження роботодавцем середньої заробітної плати вважається поважною причиною та виключається із розрахунку середньої заробітної плати навіть у випадку, якщо за цей час мобілізованому роботодавцем виплачувались інші виплати в різних розмірах, в тому числі, **матеріальна допомога**, оскільки чинним законодавством не передбачено збереження роботодавцем середньої заробітної плати за період мобілізації. Якщо застрахована особа була тимчасово непрацездатною усі календарні дні місяця (з першого числа місяця і до останнього числа місяця), в розрахунковому періоді не враховується весь календарний місяць. У разі ж, **якщо у календарному місяці, невідпрацьованому з причини тимчасової непрацездатності, є дні, не зазначені в листках непрацездатності**, то **вони враховуються** в розрахунковому періоді при обчисленні середньої заробітної плати, **незважаючи на те, що для застрахованої особи вони були вихідними”**.

Позиція ПФУ щодо виключення днів неоплачуваної непрацездатності:

- ▶ день встановлення інвалідності (день прийняття рішення) виключають;
- ▶ дні неоплачуваної непрацездатності на роботі за сумісництвом; з відміткою у ЛН про сп'яніння та про порушення режиму;
- ▶ догляд за хворою дитиною до 14 років - понад 14 к.дн. ф. № 095-2/о

I. НОВАЦІЇ, ПРИЗНАЧЕННЯ, РОЗРАХУНОК ЛІКАРНЯНИХ І ДЕКРЕТНИХ

Заробіток для розрахунку лікарняних і декретних за Порядком № 1266

Умова 1:

Середньоденна заробітна плата (дохід, грошове забезпечення) обчислюється шляхом ділення нарахованої за розрахунковий період (12 календарних місяців) заробітної плати (доходу, грошового забезпечення), **на яку нарахований єдиний внесок, на кількість календарних днів зайнятості.** *п. 3 Порядку № 1266*

Умова 2:

Середня заробітна плата для розрахунку допомоги по вагітності та пологах і допомоги по тимчасовій непрацездатності, оплати перших п'яти днів тимчасової непрацездатності за рахунок коштів роботодавця обчислюється роботодавцями **на підставі відомостей, що включаються до звіту про суми нарахованої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення, допомоги, компенсації) застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, що подаються до ДФС.**

п. 32 Порядку № 1266

ВИСНОВКИ:

- ▶ до заробітку для розрахунку середньої зарплати за Порядком № 1266 включаються усі виплати, на які нарахований ЄСВ;
- ▶ до заробітку включають ті виплати, що подані до ДПС у складі додатку Д1 ;
- ▶ одноразові виплати у місяці, що виключається з РП, не враховують.

I. НОВАЦІЇ, ПРИЗНАЧЕННЯ, РОЗРАХУНОК ЛІКАРНЯНИХ І ДЕКРЕТНИХ

Позиція ПФУ: які виплати не враховуються в заробіток

Лист ПФУ від 07.04.2023 р. № 13488-15877/P-03/8-2800/23:

“Отже, якщо премія за жовтень нарахована у листопаді, то вона відображається у місяці її нарахування. При цьому місяць, **не відпрацьований з поважних причин, не враховується при обчисленні середньої заробітної плати** для розрахунку допомоги по тимчасовій непрацездатності”.

Лист ПФУ від 18.05.2023 р. № 19516-21777/У-03/8-2800/23:

Отже, при обчисленні середньої заробітної плати <...> **необхідно керуватися даними персоніфікованого обліку відомостей про застрахованих осіб, які зазначаються у Державному реєстрі загальнообов’язкового державного соціального страхування**. Тобто, якщо на момент здійснення розрахунку страхових виплат **сума сторнованої заробітної плати** відображається у Державному реєстрі застрахованих осіб **у березні 2022 року**, то при обчисленні середньої заробітної плати для нарахування страхових виплат вона **враховується** в місяці її відображення, - **в березні 2022 року**.

Лист ПФУ від 05.05.2023 р. № 17750-19439/У-03/8-2800/23:

Враховуючи викладене, **при обчисленні середньої заробітної плати <...> необхідно користуватися даними звітів про суми нарахованої заробітної плати та суми нарахованого єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування, які відображені в реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов’язкового державного соціального страхування**.

І. НОВАЦІЇ, ПРИЗНАЧЕННЯ, РОЗРАХУНОК ЛІКАРНЯНИХ І ДЕКРЕТНИХ

ЯК ВРАХОВУЮТЬСЯ ВИПЛАТИ ПІД ЧАС РОЗРАХУНКУ ЛІКАРНЯНИХ

Ситуація 8.

ЛН з 06 по 14 березня 2025. Була відпустка без збереження зарплати з 1 по 28 лютого, але у лютому була нарахована премія за січень 2025 у сумі 5000 грн.

Розрахунковий період: березень 2024 - лютий 2025.

Лютий 2025 виключають з розрахункового періоду й премію, нараховану в лютому - **теж**.

Ситуація 9

ЛН з 06 по 14 березня 2025. У жовтні 2024 була донарахована сума зарплати за лютий 2024 - 4000 грн.

Донараховану зарплата за лютий 2024 показали у додатку Д1 з зарплатою за жовтень.

Розрахунковий період: березень 2024 - лютий 2025.

Донараховану суму включають до жовтня 2024 і вона приймає участь в розрахунку.

Ситуація 10

ЛН з 06 по 14 березня 2025. У січні 2025 була сторнована зарплата за січень 2024 - 3500 грн.

Сторонована сума зменшила нараховану зарплату за січень 2025 і відображена у додатку Д1 за січень 2025

Враховується до заробітку січня 2025, зменшуючи його й середньоденну зарплату.

Ситуація 11

ЛН з 06 по 14 березня 2025. У жовтні 2024 сторновано відпускні за лютий 2024 і замість них нарахована зарплата.

Сторнована сума відпускних у додатку Д1 за жовтень 2024 з зазначенням місяця "022024".

У Держреєстрі - зменшена сума відпускних за лютий 2024 має враховуватися в заробіток лютого 2024; зарплата - до жовтня 2024.

Страховий стаж для призначення лікарняних і декретних

1. Страховий стаж обчислюється за даними реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, **у тому числі за даними про трудову діяльність працівників**, внесеними відповідно до Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування", а за періоди до 1 липня 2000 року - у порядку та на умовах, передбачених законодавством, що діяло раніше.<...>

2. До страхового стажу прирівнюється трудовий стаж, набутий працівником за час роботи на умовах трудового договору (контракту) до набрання чинності Законом України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням", а також періоди, починаючи з 1 січня 2016 року, протягом яких особа не підлягала страхуванню згідно з цим Законом, але нею або роботодавцем за неї сплачено єдиний внесок відповідно до Закону України "Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування". ст. 14 Закону № 1105

3. Загальний страховий стаж і страховий стаж за останні 12 місяців визначають за даними Держреєстру - додаток 9 (форма № ОК-5 не підходить до 01.01.2016).

4. Якщо страховий стаж за кожен місяць лише кілька днів - то рахується частка за місяць і округлюється до сотих.

5. До 31.12.2022 рахували страховий стаж так:

Держреєстр - з 01.01.2011

+ Трудова Книжка (з 28.01.2001 до 31.12.2010)

+ Закон № 1105 + Закон № 2240

+ Правила № 1658 (до 27.01.2001)

I. НОВАЦІЇ, ПРИЗНАЧЕННЯ, РОЗРАХУНОК ЛІКАРНЯНИХ І ДЕКРЕТНИХ

Страховий стаж для призначення лікарняних і декретних

Лист ПФУ від 20.02.2023 № 5670-4673/К-03/8-2800/23:

З урахуванням зазначеного, **при обчисленні страхового стажу застрахованої особи** за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності **можна використовувати дані про страховий стаж, зазначений:**

в додатку 9 до Положення про реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування “Індивідуальні відомості про застраховану особу “Дані про трудовий та страховий стаж” (далі – додаток 9), **але лише за період з 01.01.2016**, оскільки **до 01.01.2016 дані, зазначені в додатку 9, містять періоди, які не включаються до страхового стажу** за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності;

в додатку 4 до Положення про реєстр застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування “**Форма ОК-5 “Індивідуальні відомості про застраховану особу”** (далі – Форма ОК-5) **в повному обсязі за період з 01.01.2016**, а також в частині, що співпадає з періодами, коли особа підлягала загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності.

Враховуючи, що **в Формі ОК-5 не зазначено ознаки підлягання загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню** у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, для правомірного включення даних про страховий стаж, зазначених в Формі ОК-5, **необхідно додатково використовувати дані про трудові відносини, зазначені в трудовій книжці** застрахованої особи.

І. НОВАЦІЇ, ПРИЗНАЧЕННЯ, РОЗРАХУНОК ЛІКАРНЯНИХ І ДЕКРЕТНИХ

Обмеження розміру лікарняних і декретних: застосовуємо на практиці

Застраховані особи, які **протягом дванадцяти місяців** перед настанням страхового випадку, за даними реєстру застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, **мають страховий стаж менше шести місяців**, мають право на страхові виплати відповідно до цього Закону в таких розмірах:

1) **допомога по тимчасовій непрацездатності** - виходячи з нарахованої заробітної плати (доходу), з якої сплачуються страхові внески, але **не більше за розмір допомоги, обчислений із мінімальної заробітної плати**, встановленої на час настання страхового випадку;

2) **допомога по вагітності та пологах** - виходячи з нарахованої заробітної плати (доходу), з якої сплачуються страхові внески, але **не більше за розмір допомоги, обчислений із двократного розміру мінімальної заробітної плати**, встановленої на час настання страхового випадку. *ч. 4 ст. 12 № 1105*

Працівник протягом останніх 12 місяців був у відпустці без збереження зарплати \neq немає 6 місяців стажу.

З працівником призупинено дію трудового договору \neq немає 6 місяців стажу.

Була відпустка по догляду за дитиною до 6 років \neq немає 6 місяців стажу.

Була відпустка по догляду за дитиною до 3 років - Страховий стаж буде.

Період до 1 січня 2016, коли жінка здійснювала догляд за дитиною до 3-х років та не перебувала у трудових відносинах, не входять до її страхового стажу.

I. НОВАЦІЇ, ПРИЗНАЧЕННЯ, РОЗРАХУНОК ЛІКАРНЯНИХ І ДЕКРЕТНИХ

Обмеження розміру лікарняних і декретних: застосовуємо на практиці

Якщо за даними Держреєстру немає 6-ти місяців страхового стажу за останні 12 місяців розмір денної виплати обмежується у 2025 році:

для лікарняних: $8000 \text{ грн} / 30,44 = 262,81 \text{ грн.};$

для декретних: $(8000 \text{ грн} \times 2) / 30,44 = 525,62 \text{ грн.}$

Сума допомоги по вагітності та пологах у розрахунку на місяць не повинна перевищувати розмір максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, з якої сплачувалися страхові внески, та не може бути меншою за розмір допомоги, обчислений із мінімальної заробітної плати, встановленої на час настання страхового випадку. *ч. 2 ст. 19 Закону 1105*

Лист ПФУ від 04.05.2023 р. № 17595-20802/У-03/8-2800/23 - до 04.04.2025

Враховуючи те, що частиною другою статті 19 Закону № 1105-XIV передбачено, що сума допомоги по вагітності та пологах у розрахунку на місяць не може бути меншою за розмір допомоги, обчислений із мінімальної заробітної плати, встановленої на час настання страхового випадку, а **за основним місцем роботи застрахованою особою не реалізовано свого права на отримання допомоги по вагітності та пологах, реалізація права на допомогу по вагітності та пологах за сумісництвом здійснюється з дотриманням мінімального розміру допомоги по вагітності та пологах.**

I. НОВАЦІЇ, ПРИЗНАЧЕННЯ, РОЗРАХУНОК ЛІКАРНЯНИХ І ДЕКРЕТНИХ

ОБМЕЖЕННЯ РОЗМІРУ ЛІКАРНЯНИХ І ДЕКРЕТНИХ: ЗАСТОСОВУЄМО НА ПРАКТИЦІ

Ситуація 12:

З працівник було призупинено дію трудового договору більше, ніж на рік. Приступив бо роботи у січні 2025. ЛН з **11.03.2025 по 19.03.2025.**

За останні 12 місяців страховий стаж менше 3 місяців. Фактична середня зарплата - **586,25 грн.**; розмір виплати - 50% середньої зарплати.

Фактична денна виплата: **586,25 грн** x 50% = **293,15 грн** > обмеження - **262,81 грн.**

Ситуація 13

Жінка працює за основним місцем роботи на умовах неповного робочого часу. Початок відпустки по вагітності та пологах **31.03.2025.**

Фактична середня зарплата - **202,25 грн.**

Допомогу по вагітності та пологах нараховуємо з розрахунку денної виплати - **262,81 грн.**

Ситуація 14:

Жінка працює за основним місцем роботи на умовах неповного робочого часу і на роботі за сумісництвом на умовах неповного робочого часу. Початок відпустки по вагітності та пологах **03.04.2025.**

Фактична середня зарплата за основним місцем роботи - **242,32 грн.**

За основним місцем роботи - гарантована виплата у розмірі - **262,81 грн.** за сумісництвом - немає права.

Ситуація 15:

Жінка працює за основним місцем роботи на умовах неповного робочого часу і там же за сумісництвом на умовах неповного робочого часу.

Початок відпустки по вагітності та пологах **05.04.2025.**

Фактична середня зарплата: основне місце роботи - **242,32 грн.** ; сумісництво - **196,24 грн.**

За основним місцем роботи - гарантована денна мінімальна виплата у розмірі - **262,81 грн.**

За сумісництвом денна виплата - **196,24 грн.**

Перенесення відпустки по вагітності та пологах: як оплачувати

Стаття 17. Відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами

На підставі медичного висновку жінкам надається оплачувана відпустка у зв'язку з вагітністю та пологами тривалістю:

- 1) до пологів - 70 календарних днів;
- 2) після пологів - 56 календарних днів (70 календарних днів - у разі народження двох і більше дітей та у разі ускладнення пологів), починаючи з дня пологів.

За бажанням жінки та у разі відсутності медичних протипоказань частина відпустки тривалістю 70 календарних днів, передбачена до пологів, може бути перенесена та використана жінкою частково або повністю після пологів, починаючи з дня пологів. При цьому загальна тривалість відпустки не може перевищувати сумарно 126 календарних днів (140 календарних днів - у разі народження двох і більше дітей та у разі ускладнення пологів).

Закон про відпустки

I. НОВАЦІЇ, ПРИЗНАЧЕННЯ, РОЗРАХУНОК ЛІКАРНЯНИХ І ДЕКРЕТНИХ

Медичний висновок категорії «Вагітність та пологи» формується з визначеної пацієнткою дати у період від початку 30 тижня вагітності та до дня пологів (включно). Якщо пацієнтка бажає перенести формування медичного висновку категорії «Вагітність та пологи» **на строк пізніше ніж початок 30 тижня вагітності, вона пише заяву згідно з додатком 3 до цього Порядку** (за винятком формування на додатковий період відповідно до абзаців одинадцятого-чотирнадцятого цього пункту). **Якщо пацієнтці до дня пологів не було сформовано медичного висновку категорії «Вагітність та пологи», то медичний висновок категорії «Вагітність та пологи» формується з дати пологів.**

абз. 2 п. 10 розд. III Порядку № 1066

Додатковий ЛН по вагітності та пологах: як оплачувати

Листок непрацездатності з причиною «Вагітність та пологи» вважається виданим через 7 днів з дати відкриття листка непрацездатності (розд. III Порядку видачі (формування) листків непрацездатності в Електронному реєстрі листків непрацездатності, затвердженого наказом МОЗ від 17.06.2021 №1234)

ПФУ: додатковий листок непрацездатності у зв'язку з вагітністю та пологами терміном на 14 к. дн., то статус «Готовий до сплати» він набуде через 7 днів після дати видачі.

У страхувальника (роботодавця) є 3 робочі дні, щоб прийняти відповідне рішення про призначення допомоги по вагітності та пологах за 14 к.дн.

Після прийняття рішення страхувальником (уповноваженою особою) бухгалтерія нараховує допомогу по вагітності та пологах та подає заяву-розрахунок до ПФУ.

ВИСНОВКИ:

Додатковий листок непрацездатності по вагітності та пологах тривалістю 14 к.дн.:

- видається у разі народження двох і більше дітей або ускладнених пологів;
- є продовженням попереднього листка непрацездатності по вагітності та пологах;
- є підставою для видання наказу про продовження відпустки по вагітності та пологах ще на 14 к.дн.

Допомогу по вагітності та пологам за 14 к. дн. продовженої відпустки по вагітності та пологах розраховують виходячи з тієї ж середньої зарплати, що й попередній листок непрацездатності, що був виданий на 126 к. дн.

I. НОВАЦІЇ, ПРИЗНАЧЕННЯ РОЗРАХУНОК ЛІКАРНЯНИХ І ДЕКРЕТНИХ

ПЕРЕНЕСЕННЯ ВІДПУСТКИ ПО ВАГІТНОСТІ ТА ПОЛОГАХ: ЯК ОПЛАЧУВАТИ?

Ситуація 16:

Працівниця продовжувала працювати у лютому і березні 2025 й згодом надала роботодавцю ЛН по вагітності та пологах на період **з 11.02.2025 по 16.06.2025 разом з заявою про перенесення початку відпустки по вагітності на пологах на 01.04.2025** із зазначенням загальної її тривалості - **126 кдн.**

1. Роботодавець має **нарахувати зарплату за весь лютий і березень 2025**, протягом яких жінка фактично працювала.

2. Роботодавець має **видати наказ про надання відпустки по вагітності та пологах з 1 квітня по 16 червня 2025** (з урахуванням дати закриття ЛН).

3. За період **з 11 лютого по 31 березня** - виплачується **зарплата, декретні - ні.**

4. **Допомогу по вагітності та пологах** нараховують за період **з 1 квітня по 16 червня.**

Важливі нюанси:

1. Частина відпустки по вагітності та пологах тривалістю 70 (90) к. дн., що передбачена до пологів, **може бути** перенесена та використана жінкою частково або повністю після пологів, починаючи з дня пологів.

2. Передумови для перенесення відпустки:

- 1) бажання жінки - заява за встановленою формою;
- 2) відсутність медичних протипоказань.

3. Загальна тривалість відпустки не може перевищувати сумарно 126 к. дн. (140 к. дн. – у разі народження 2-х і більше дітей та у разі ускладнення пологів, 180 к. дн. – для жінок, які постраждали від ЧАЕС).

4. Жінка має надати заяву про перенесення дати початку не роботодавцю, а на ім'я головного лікаря (форма заяви - у Додатку 3 до Порядку № 1066).

5. Роботодавець враховує дати, зазначені в електронному чи паперовому лікарняному.

лист ПФУ від 31.07.2023 № 29023-33229/У-03/8-2800/23

ДОДАТКОВИЙ ЛН ПО ВАГІТНОСТІ ТА ПОЛОГАХ: ЯК ОПЛАЧУВАТИ

Ситуація 17.

Працівниця працює за основним місцем і там же за сумісництвом.

13 січня їй відкрили ЛН по вагітності і пологах.

Він був оплачений лише за основним місцем роботи, за сумісництвом - ні (право на оплату ЛН за сумісництвом наступить лише 04.04.2025).

Питання 1: Чи маємо в квітні їй нараховувати лікарняний як суміснику, бо він по травень 2025? **Відповідь: НІ**

Працівниці відкривають додатковий продовжений лікарняний з 19 травня по 1 червня.

Питання 2: Чи можна оплатити подовжений ЛН на 14 к.дн. як суміснику? **Відповідь: НІ**

Чи так як лікарняний продовжений, а початковий ЛН суміснику не оплачувався, то і ці 2 тижня ми не маємо, як суміснику оплатити?

Розрахунковим періодом, за який обчислюється середня заробітна плата, є 12 календарних місяців перебування у трудових відносинах (з першого до першого числа) за останнім основним місцем роботи застрахованої особи, **що передують місяцю, в якому настав страховий випадок.**

п. 25 Порядку № 1266

У разі коли на момент настання страхового випадку застрахована особа працює за сумісництвом <...> обчислення середньої заробітної плати (суми заробітної плати) здійснюється страховальниками окремо за основним місцем роботи, за сумісництвом. Розрахунковий період у такому разі визначається за кожним місцем роботи окремо.

п. 30 Порядку № 1266

ПФУ: До 04.04.2025: оплата лікарняного за рахунок ПФУ проводиться лише за одним з місць роботи.

З 04.04.2025: лікарняний оплачується **як за основним місцем роботи, так і за сумісництвом (для страхових випадків, які настануть з 04.04.2025).**

Декретний ЛН під час відпустки по догляду за дитиною: як оформити і нарахувати

1. **Листок непрацездатності з причиною «Вагітність та пологи» дає підстави для:**
 - 1) припинення відпустки по догляду за дитиною **на підстаі заяви працівника;**
 - 2) надання відпустки по вагітності та пологах на термін, визначений ЛН;
 - 3) призначення допомоги по вагітності та пологах **з дня виникнення права на відпустку по вагітності та пологах;**
 - 4) за відсутності заробітку в розрахунковом у періоді - розрахунок середньої зарплати з окладу, встановленого у штатному розписі на дату початку страхового випадку.

Після закінчення відпустки по вагітності та пологах працівник має надати заяву про надання відпустки по догляду за дитиною.

Дати початку і закінчення кожного виду відпустки потрібно показати у додатку Д5.

У разі надання застрахованій особі відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами у період простою підприємства, установи, організації не з вини застрахованої особи, щорічної (основної чи додаткової) відпустки, відпустки без збереження заробітної плати, додаткової відпустки у зв'язку з навчанням, творчої відпустки **допомога по вагітності та пологах надається з дня виникнення права на відпустку у зв'язку з вагітністю та пологами.**

За період відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами, що збігається з відпусткою для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, допомога по вагітності та пологах виплачується незалежно від допомоги при народженні дитини.

ч. 3 ст. 18 Закону 1105

I. НОВАЦІЇ, ПРИЗНАЧЕННЯ РОЗРАХУНОК ЛІКАРНЯНИХ І ДЕКРЕТНИХ

ПРАКТИЧНІ СИТУАЦІЇ РОЗРАХУНКУ ЛІКАРНЯНИХ: РОБОТА МЕНШЕ МІСЯЦЯ

У разі коли застрахована особа перебувала у трудових відносинах **менше ніж календарний місяць за останнім основним місцем роботи**, розрахунковий період визначається за фактично відпрацьований час (календарні дні) перед настанням страхового випадку (п. 27 Порядку № 1266).

Спершу потрібно подати Податковий розрахунок з усіма додатками за звітний податковий місяць, у якому працівник був прийнятий на роботу.

Під час подання заяви-розрахунку на отримання фінансування від ПФУ потрібно **додати пояснення у разі відхилення середньої зарплати** для обчислення лікарняних від автоматично розрахованого показника за даними Держреєстру.

Ситуація 18

Працівника прийнято на роботу 06 лютого 2025, листок непрацездатності з 18 по 28 лютого 2025.

Розрахунковий період - **12 к. дн.** (з 6 по 17 лютого 2025), середню зарплату обчислюємо з виплат за ці 12 к. дн.

ЛН вважається, що надійшов, - **07.03.2025.**

На призначення виплати - **10 робочих днів.**

Нарахування лікарняних **після подання Податкового розрахунку за лютий 2025.**

Ситуація 19

Працівника прийнято на роботу **05 лютого 2025**, листок непрацездатності з **11 по 18 березня 2025.**

Розрахунковий період - **35 к. дн.** (24 днів лютого і 11 днів березня), середню зарплату обчислюємо з виплат за ці дні.

ЛН вважається, що надійшов, - **25.03.2025.**

На призначення виплати - **10 робочих днів.**

Нарахування лікарняних **після подання Податкового розрахунку за лютий і за березень 2025.**

ПРАКТИЧНІ СИТУАЦІЇ РОЗРАХУНКУ СЕРЕДНЬОЇ ЗАРПЛАТИ: НЕМАЄ ЗАРОБІТКУ

Якщо у розрахунковому періоді перед настанням страхового випадку застрахована особа з поважних причин **не мала заробітку або страховий випадок настав у перший день роботи** (для розрахунку допомоги по тимчасовій непрацездатності, в тому числі внаслідок захворювання або травми, що пов'язані з нещасним випадком на виробництві та професійним захворюванням), середня заробітна плата визначається виходячи з **тарифної ставки (посадового окладу) або її частини**, встановленої на день настання страхового випадку. Якщо тарифна ставка (посадовий оклад) не встановлюється, розрахунок проводиться виходячи з розміру мінімальної заробітної плати (або її частини), встановленого законом на день настання страхового випадку.

п. 28 Порядку № 1266

Ситуація 20.

Працівниця **приступила до роботи 12.03.2025** після відпустки по догляду за дитиною до 3 років.

Посадовий оклад - 7732 грн., надбавка - 30%.

ЛН по догляду з 20.03.2025 - захворіла дитина.

Середню зарплату рахуємо за п. 28 Порядку № 1266:

7732 грн / 30,44 к. дн. = 254,01 грн.

Якби вона працювала на умовах неповної зайнятості (0,5), розрахунок був би таким:

(7732 грн x 0,5) / 30,44 к. дн. = 127,00 грн.

Ситуація 21

Працівниця приступила до роботи 27.02.2025 після відпустки по догляду за дитиною до 3 років.

Посадовий оклад - 7732 грн. + надбавка - 30%.

За 2 р.дн. лютого нарахована зарплата - 1005,16 грн.

Страховий випадок настав 10.03.2025 - захворіла дитина.

Середню зарплату рахуємо за п. 27 Порядку № 1266:

1005,16 грн / 2 к. дн. = 502,58 грн.

ПРАКТИЧНІ СИТУАЦІЇ РОЗРАХУНКУ СЕРЕДНЬОЇ ЗАРПЛАТИ: НЕМАЄ ЗАРОБІТКУ

Ситуація 22. ЛН з 10 березня 2025

Протягом розрахункового періоду (РП): березень 2024-лютий 2025 працівник перебував у відпустці без збереження зарплати під час дії воєнного стану. Приступив до роботи 03.03.2025

Немає заробітку в розрахунковому періоді з поважних причин. Посадовий оклад - 10 000 грн.

Середню зарплату розраховують за п. 28 Порядку № 1266, тобто з встановленого окладу: 10 000 грн /30,44 к.дн. = **328,52 грн.**

Ситуація 24

Працівниця перебувала у відпустці по догляду за дитиною. Посадовий оклад - 7253 грн. Хвороба з 12 по 21 березня 2025.

Варіант 1 - приступила до роботи - 05.03.2025

Середня зарплата = 7253 / 30,44 = 238,27 грн.

Варіант 2 - приступила до роботи - 27.02.2025; за 2 р. дн. нарахована зарплата - 870,36 грн.

Середня зарплата: 870,36 / 2 к.дн. = 435,18 грн.

Ситуація 23. ЛН з 10 березня 2025.

Протягом розрахункового періоду (РП): березень 2024-лютий 2025): була відпустка без збереження зарплати; з 1 січня 2024 по 31 січня 2025; з 3 по 10 лютого працівник не виходив на роботу (у табелі - "НЗ"). Вийшов 11.02.2025, за лютий 2025 нарахована зарплата - 10 500 грн.

Середня зарплата: 10500 грн /28 к.дн. = **375 грн.**

Лист ПФУ від 21.03.2023 № 10344-8077/У-03/8-2800/23:

“місяць, у якому поважні причини переривалися вихідними днями (відпустка без збереження закінчилася - вихідні дні - нова відпустка без збереження), залишається в розрахунковому періоді”.

ПРАКТИЧНІ СИТУАЦІЇ РОЗРАХУНКУ СЕРЕДНЬОЇ ЗАРПЛАТИ: НЕМАЄ ЗАРОБІТКУ

Лист ПФУ від 06.09.2023 р. № 2800-030401-8/49933:

Також пунктом 5 Порядку визначено, що у разі коли середня заробітна плата обчислюється відповідно до пункту 28 цього Порядку, **середньоденна заробітна плата за один календарний день визначається шляхом ділення тарифної ставки (посадового окладу), мінімальної заробітної плати або їх частини (у разі, коли особа працює у режимі неповного робочого дня чи тижня), на середньомісячну кількість календарних днів (30, 44).**

З урахуванням вищевикладеного, враховуючи, що допомога по тимчасовій непрацездатності надається застрахованій особі у формі компенсації втрати заробітної плати, **у випадку коли для педагогічного працівника передбачено не повне педагогічне навантаження, обчислення середньої заробітної плати здійснюється відповідно до пункту 28 Порядку із частини тарифної ставки з урахуванням запланованого педагогічного навантаження <...>**

Ситуація 25.

Тарифна ставка вчителя (з 10%-вим підвищенням) - 7450,30 грн

Педагогічне навантаження - 8 годин на тиждень (тижнева норма - 18 годин).

Вчитель приступив до роботи **20 лютого 2025** (після відпустки по догляду за дитиною до 3-х років).

Листок непрацездатності з **25.02.2025**.

Середньоденна зарплата за п. 28 Порядку № 1266: **(7450,30 грн. x 8/18) / 30,44 к. дн. = 108,78 грн.**

ПОГОДИННА ТА ВІДРЯДНА ОПЛАТА ПРАЦІ: НЕМАЄ ЗАРОБІТКУ

Якщо тарифна ставка (посадовий оклад) не встановлюється, розрахунок проводиться виходячи з розміру мінімальної заробітної плати (або її частини), встановленого законом на день настання страхового випадку (п. 28 Порядку № 1266).

Погодинна оплата праці

1. Базою для визначення погодинної ставки є місячний (посадовий) оклад, тарифна ставка.
2. Погодинна ставка визначається так:
Місячний оклад (ставка) / середньомісячну кількість робочих днів у відповідному році.
3. Під час прийняття працівника на роботу визначають **умови зайнятості**: повна чи неповна.
4. Для розрахунку середньої зарплати за п. 28 Порядку № 1266 використовується **місячний (посадовий) оклад, тарифна ставка**.

Відрядна оплата праці

1. Основою для визначення відрядної розцінки є погодинна (денна) тарифна ставка, що відповідає розряду виконуваних робіт залежно від кваліфікації.
2. Базою для визначення годинної (денної) ставки є місячний (посадовий) оклад, тарифна ставка.
3. Погодинна ставка визначається так:
Місячний оклад (ставка) / **середньомісячну кількість робочих днів** у відповідному році.
4. Під час прийняття працівника на роботу визначають **умови зайнятості**: повна чи неповна.
5. Для розрахунку середньої зарплати за п. 28 Порядку № 1266 використовується **місячний (посадовий) оклад, місячна тарифна ставка**.

ЛІКАРНЯНИЙ ПІД ЧАС ВІДПУСТКИ: В ЯКИХ ВИПАДКАХ ОПЛАЧУЄТЬСЯ

У разі надання застрахованій особі відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами у період простою підприємства, установи, організації не з вини застрахованої особи, щорічної (основної чи додаткової) відпустки, відпустки без збереження заробітної плати, додаткової відпустки у зв'язку з навчанням, творчої відпустки **допомога по вагітності та пологах надається з дня виникнення права на відпустку у зв'язку з вагітністю та пологами.**

За період відпустки у зв'язку з вагітністю та пологами, що збігається з відпусткою для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, допомога по вагітності та пологах виплачується незалежно від допомоги при народженні дитини.

ч. 3 ст. 18 Закону про відпустки

У разі настання тимчасової непрацездатності у випадках, зазначених у п. 1 і 7 ч. 1 цієї статті (непрацездатність внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві, а також тимчасова непрацездатність на період реабілітації внаслідок захворювання або травми, не пов'язаної з нещасним випадком на виробництві; перебування в самоізоляції, обсервації, тимчасових ЗОЗ (спеціалізованих шпиталях), ЗОЗ у зв'язку з проведенням заходів, спрямованих на запобігання виникненню та поширенню особливо небезпечних інфекційних хвороб, а також на локалізацію та ліквідацію їх епідемій та спалахів на період дії карантину, встановленого КМУ), **під час перебування у щорічній (основній чи додатковій) відпустці допомога надається у порядку та розмірах, встановлених цим Законом.**

абз. 3 ч. 2 ст. 15 Закону № 1105

Допомога по тимчасовій непрацездатності для догляду за хворою дитиною віком до 14 років або за дитиною з інвалідністю віком до 18 років, для догляду за хворим членом сім'ї та у разі захворювання матері або іншої особи, яка фактично здійснює догляд за дитиною віком до трьох років або за дитиною з інвалідністю віком до 18 років, не надається, якщо застрахована особа перебувала у цей час у щорічній (основній чи додатковій) відпустці, додатковій відпустці у зв'язку з навчанням або творчій відпустці.

ч. 6 ст. 15 Закону № 1105

ЛІКАРНЯНИЙ ПІД ЧАС ВІДПУСТКИ: В ЯКИХ ВИПАДКАХ ОПЛАЧУЄТЬСЯ

Захворювання працівника (застрахованої особи):

У разі настання страхового випадку під час:

▶ щорічних основної та додаткової відпустки - ЛН **оплачується з 1-го дня**, а відпустка продовжується чи переноситься на інший період.

▶ додаткової відпустки працівникам, які мають дітей (ст. 19 Закону про відпустки) - ЛН **оплачується з 1-го дня**, а відпустка продовжується після закінчення хвороби працівника, або її невикористана частина переноситься на інший період.

▶ додаткової відпустки: навчальної, творчої, учасникам УБД, для підготовки і участі в змаганнях; чорнобильської - ЛН **не оплачується** за період, що співпадає.

▶ відпустки без збереження зарплати - ЛН **не оплачується** за період, що збігається.

У разі догляду за хворою дитиною чи хворим членом сім'ї:

У разі настання страхового випадку під час:

▶ щорічних основної та додаткової відпустки - ЛН **не оплачується** за період, що збігається .

▶ додаткової відпустки працівникам, які мають дітей (ст. 19 Закону про відпустки) - ЛН **не оплачується** за період, що збігається .

▶ додаткової відпустки: навчальної, творчої, учасникам УБД, для підготовки і участі в змаганнях; чорнобильської - ЛН **не оплачується** за період, що співпадає.

▶ відпустки без збереження зарплати - ЛН **не оплачується** за період, що збігається.

Також ЛН **не оплачується** у разі захворювання матері або іншої особи, яка фактично здійснює догляд за дитиною віком до трьох років або за дитиною з інвалідністю віком до 18 років.

НАРАХОВУЄМО ЛІКАРНЯНІ І ДЕКРЕТНІ ЗА ЦПД: ЯКІ ОСОБЛИВОСТІ?

Лист ПФУ від від 06.06.2024 р. N 2800-030401-8/34570

<..> Отже, частиною першою статті 22 Закону визначено першочерговість реалізації права застрахованих осіб на допомогу по тимчасовій непрацездатності та допомогу по вагітності та пологах страхувальниками за **основним місцем роботи**.

З урахуванням наведеного допомога по тимчасовій непрацездатності призначається та надається застрахованим особам страхувальниками за основним місцем роботи, і лише у разі не реалізації застрахованою особою права на таку допомогу, вона надається за місцем роботи за сумісництвом (наймом). При цьому дана норма поширюється як за місцем роботи за зовнішнім сумісництвом, так і за внутрішнім.

Частиною другою статті 25 Закону визначено, що порядок обчислення середньої заробітної плати для надання допомоги по тимчасовій непрацездатності визначається Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до пункту 30 Порядку обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26.09.2001 N 1266, у **разі коли на момент настання страхового випадку застрахована особа працює за сумісництвом, на умовах цивільно-правового договору, провадить підприємницьку або іншу діяльність, пов'язану з отриманням доходу безпосередньо від такої діяльності, обчислення середньої заробітної плати (суми заробітної плати) здійснюється страхувальниками окремо за основним місцем роботи, за сумісництвом та за місцем (місцями) провадження іншого виду (видів) діяльності**. Розрахунковий період у такому разі визначається за кожним місцем роботи окремо.

Враховуючи викладене, **при обчисленні середньої заробітної плати для розрахунку допомоги по тимчасовій непрацездатності працівнику, який працює на умовах трудового договору та одночасно виконує роботи на умовах договору цивільно-правового характеру, враховується сума заробітної плати лише за основним місцем роботи**.

НАРАХОВУЄМО ЛІКАРНЯНІ І ДЕКРЕТНІ ЗА ЦПД: ЯКІ ОСОБЛИВОСТІ?

Правило 1: Допомога по тимчасовій непрацездатності (включаючи догляд за хворою дитиною), допомога по вагітності та пологах застрахованим особам (у тому числі тим, які здійснюють підприємницьку чи іншу діяльність та одночасно працюють на умовах трудового договору) надається **за основним місцем роботи (діяльності) або за місцем роботи за сумісництвом (наймом)**. ч. 2 ст. 22 Закону № 1105

Правило 2: Розрахунковий період і середня зарплата обчислюються за кожним місцем роботи (діяльності) окремо.

Правило 3. У разі захворювання застрахованої особи **перші 5 днів непрацездатності оплачуються роботодавцем** працівнику, з яким укладений трудовий договір.

Правило 4. Фізична особа, з якою укладений ЦПД, є застрахованою особою в межах дії договору цивільно-правового характеру тобто від початку до закінчення дії ЦПД.

1. Якщо ЛН фізичної особи, з якою укладений ЦПД, оплачений за основним місцем роботи чи за сумісництвом - права на оплату ЛН немає.

2. Якщо немає основного місця роботи (сумісництва) чи ЛН там не оплачений (за наявності вмотивованого рішення про відмову в оплаті) - ЛН оплачується.

3. Право на оплату ЛН є, якщо фізособа хворіла у період дії договору та втратила частину заробітку тобто винагорода за ЦПД виплачена не в повній сумі (лист Мінсоцполітики від 17.12.2017 № 571/0/86-17/218).

Страховий стаж загальний і за останні 12 місяців визначають виключно за даними Держреєстру.

4. У разі захворювання 30 (фізичної особи, з якою укладений ЦПД), ЛН оплачується з 6-го дня непрацездатності (перші 5 днів - без оплати).

5. ЛН по тимчасовій непрацездатності та по вагітності та пологах оплачують лише до закінчення дії ЦПД (лист ПФУ від 10.05.2023 № 2800-030401-8/25868).

6. Середньоденний дохід визначають виходячи з доходу, з якого сплачений ЄСВ за Порядком № 1266.

7. Стаж менше 6 місяців за 12 - обмеження виплати.

II. ЛІКАРНЯНІ ТА ДЕКРЕТНІ У ЗВІТНОСТІ ТА ПЕРЕВІРКИ ПФУ

- Лікарняні і декретні у додатку Д1, Д5 і 4ДФ Податкового розрахунку: основні правила
- У якому місяці заповнювати дні тимчасової непрацездатності у додатку Д1
- Листок непрацездатності з відміткою про алкогольне сп'яніння у додатку Д1
- Як показати у додатку Д1 і Д5 додатковий листок непрацездатності по вагітності та пологах
- Відпустка по вагітності та пологах під час відпустку по догляду за дитиною у додатках Д1 і Д5
- Донарахування і сторнування лікарняних/декретних у додатку Д1
- Сторнували зарплату й нарахували лікарняні: перевіряємо мінбазу ЄСВ
- Лікарняні, нараховані після звільнення: податки, ЄСВ, звітність
- Які перевірки може проводити ПФУ щодо лікарняних і декретних?
- За який період може ПФУ провести перевірку і скільки вона триває?
- Необгрунтовано оформлений листок непрацездатності: хто несе відповідальність?
- Нецільове використання страхових коштів: які це

ЯК НАРАХОВУВАТИ ПДФО І ВІЙСЬКОВИЙ ЗБІР НА ЛІКАРНЯНІ?

Донараховували/сторнували лікарняні - ПДФО:

► Якщо за попередні періоди донараховували чи сторнували лікарняні, їх відносять у цілях оподаткування ПДФО до періодів, за які вони донараховані/сторновані.

► Після донараховування лікарняних потрібно перевірити граничний дохід і право для застосування ПСП.

Якщо платник податку отримує доходи у вигляді **заробітної плати за період її збереження згідно із законодавством, у т. ч. за час відпустки або перебування на лікарняному**, то з метою визначення граничної суми доходу, що дає право на отримання податкової соціальної пільги, та в інших випадках їх оподаткування, такі доходи (їх частина) **відносяться до відповідних податкових періодів їх нарахування.** абзац 3 пп. 169.4.1 ПКУ

Донараховані/сторновані лікарняні - військовий збір:

► Якщо донараховані/сторновані лікарняні за період до 01.12.2024 - підлягають оподаткуванню військовим збором за ставкою 1,5%.

► Якщо донараховані/сторновані лікарняні за грудень 2024 і пізніше - підлягають оподаткуванню військовим збором за ставкою 5%.

ІПК від 14.01.2025 р. № 165/ІПК/99-00-24-03-03%

<...> При цьому п.п. 169.4.1 п. 169.4 ст. 169 Кодексу встановлені особливості віднесення доходів у вигляді заробітної плати до відповідних податкових періодів.

<...> Разом з тим, якщо внаслідок проведеного перерахунку у грудні місяці 2024 року податковим агентом **здійснюється донараховування доходу у вигляді заробітної плати, то сума такого доходу оподатковується військовим збором за ставкою 5 відсотків**, незалежно за які періоди здійснюється перерахунок доходу.

ЧОМУ ПОТРІБНО ПОДАВАТИ ПОДАТКОВИЙ РОЗРАХУНОК, АБИ НАРАХУВАТИ ЛІКАРНЯНІ

Податковий розрахунок “Звітний” з додатками роботодавці повинні подавати, щоб мати право обчислити середньоденну зарплату відповідно до вимог Порядку № 1266 і подати до ПФУ заяву-розрахунок для отримання фінансування.

Чому так?

1. ПФУ контролює, щоб до страхового стажу були включені лише місяці, за які нарахований і сплачений ЄСВ.

2. ПФУ перевіряє розрахунок середньої зарплати за Порядком № 1266 і за даними Реєстру застрахованих осіб (з урахуванням відображених у Реєстрі поважних причин відсутності).

3. Роботодавець має право включати до заробітку для розрахунку середньої зарплати для нарахування лікарняних тільки виплати, на які нарахований ЄСВ і **які були включені в додаток Д1 Податкового розрахунку.**

Приклад.

Тимчасова непрацездатність працівника тривала з 5 по 14 березня 2025. Протягом останнього року було кілька відпусток без збереження зарплати.

1. Розрахунковий період - **березень 2024-лютий 2025.**

2. Щоб визначити страховий стаж за останні 12 місяців і врахувати заробіток за лютий 2025 потрібно спершу подати Податковий розрахунок за лютий 2025.

3. Листок непрацездатності буде готовий до оплати тобто вважатися, що він **надійшов - 21.03.2025.**

4. Уповноважена особа з соцстраху має прийняти рішення про **призначення страхових виплат за лікарняним - не пізніше 10 робочих днів** з дня їх надходження; за декретним - не пізніше 3 робочих днів.

Коли можуть бути проблеми і затримка лікарняних?

Це випадок, коли працівника на роботу прийняли 03.03.2025, а 11.03.2025 настав страховий випадок.

Тоді розрахунковий період з 3 по 10 березня 2025 і для розрахунку середньої зарплати і нарахування лікарняних потрібно спершу подати Податковий розрахунок за березень 2025 після 1 квітня.

ЛІКАРНЯНІ ТА ДЕКРЕТНІ У ДОДАТКУ Д1 І 4ДФ ПОДАТКОВОГО РОЗРАХУНКУ

Лікарняні під час оподаткування ПДФО і ВЗ прирівнюються до зарплати (абз. 3 пп. 169.4.1 ПКУ).

Їх включають до бази оподаткування того місяця, за який вони нарахована.

У 4ДФ відображають у місяці нарахування /виплати.

До них застосовується ПСП і проводять річний перерахунок (ознака доходу - "101").

У разі нарахування лікарняних після звільнення працівника - відображають у 4ДФ з ознакою доходу - "127".

У разі нарахування лікарняних фізособі, з якою укладений договір ЦПХ, - ознака доходу - "102"?

Допомога по вагітності та пологах звільнення від оподаткування (ознака доходів - "128") у 4ДФ відображають у місяці її фактичного нарахування та виплати.

Під час відображення лікарняних і декретних у додатку Д1 слід враховувати такі правила:

- лікарняні та декретні відображають за **той місяць, у якому фактично нараховані**;
- заповнюють **скільки рядків, за скільки місяців вони нараховані з зазначенням у реквізиті 10 місяця, за який нараховані лікарняні/декретні**;
- кількість днів у реквізитах **12 (хвороба) і 15 (вагітність і пологи) — тільки у додатку Д1, у якому відображаємо їх нарахування**;
- у разі сторнування суми лікарняних/декретних за попередні звітні періоди застосовуються **мінусові значення сум**, у разі донарахування - додатні (обов'язково зазначаємо місяць у реквізиті 10);
- у разі донарахування чи сторнування лікарняних/декретних — **КТН "2" і "3" не застосовуються** (виключення - фактично нарахували у бухобліку, але не показали у Д1).

СТОРНУВАННЯ/ДОНАРАХУВАННЯ ЛІКАРНЯНИХ І ДЕКРЕТНИХ У ДОДАТКУ Д1

Обчислення єдиного внеску здійснюється **на підставі бухгалтерських та інших документів**, відповідно до яких провадиться нарахування (обчислення) або які підтверджують нарахування (обчислення) виплат (доходу), на які відповідно до цього Закону нараховується єдиний внесок.

ч. 2 ст. 9 Закону про ЄСВ

Від'ємні суми зарплати і лікарняних (декретних) у додатку Д1 лише для:

— сум перерахунків заробітку (доходу), що пов'язані з уточненням кількості відпрацьованого часу у зв'язку з відпусткою, тимчасовою непрацездатністю, допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами, нарахованих у попередніх звітних (податкових) періодах

— якщо замість сторнованих сум зарплати нараховані лікарняні, декретні, відпускні.

Під час відображення сторнування /донарахування зарплати, лікарняних і декретних Д1 діють такі правила:

- сторновані суми лікарняних (код 30 “29”, “36”) і декретних (код 30 “42” і “43”) відображають **з мінусом** за той місяць, за який вони сторновані;
- **“мінусові”** значення сум зарплату у графах 16 і 17 допускаються - за умови, що сторновані суми зарплати і за той же місяць нараховані лікарняні, декретні чи відпускні;
- якщо внаслідок сторнування сум зарплати і нарахування замість неї лікарняних, декретних відпускних база нарахування ЄСВ менше мінімальної — визначають суму різниці (з КТН 13 у разі нарахування лікарняних і декретних);
- донараховані суми лікарняних (код 30 “29”, “36”) і декретних (код 30 “42” і “43”) відображають у додатку Д1 (без КТН) з зазначенням місяця, за який вони нараховані.

СТОРНУВАЛИ ЗАРПЛАТУ Й НАРАХУВАЛИ ЛІКАРНЯНІ: ПЕРЕВІРЯЄМО МІНБАЗУ ЄСВ

КТН “13” - сума різниці між розміром мінімальної заробітної плати та фактично нарахованою заробітною платою (доходом) за звітний період.

Тип нарахувань 13 застосовується для сум у звітному періоді за попередній звітний (податковий) період лише в таких випадках:

— під час нарахування сум допомоги з тимчасової непрацездатності за попередні місяці;

— під час нарахування сум у зв'язку з вагітністю та пологами за попередні місяці.

У всіх інших випадках коригування мінбаз:

— для зменшення суми різниці і ЄСВ - КТН “3”;

— для збільшення суми різниці і ЄСВ - КТН “2”.

Приклад 1

У січні 2025 за місяць нарахована зарплата - 8000 грн. У лютому 2025 сторнували зарплату за 3 дні січня - **1043,49 грн.** і нарахували лікарняні - **788,43 грн.** Сума різниці: $8000 - 1043,49 + 788,43 = 255,06$ грн.

У додатку Д1 за лютий 2025 показують:

1 рядок: зарплата за лютий 2025;

2 рядок: нараховані лікарняні за січень: код 30 - “29”; місяць - “012025”; графа 12 - “3”; графа 16 і 17 - “788,43”; графа 20 - “173,45”;

3 рядок: сторнована зарплата за січень: код 30 - “1”; місяць - “012025”; графи 16 і 17 - “-1043,49”; графа 20 - “-229,57”;

4 рядок: сума різниці за січень: код 30 - “1”; КТН - “13”; місяць - “012025”; графа 18 - “255,06”; графа 20 - “56,11”.

У разі, якби було б лише сторнування зарплати (без нарахування лікарняних) суму різниці показують з КТН - “2” (донарахування ЄСВ за попередні періоди).

ЛИСТОК НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ З ВІДМІТКОЮ ПРО АЛКОГОЛЬНЕ СП'ЯНІННЯ У ДОДАТКУ Д1

Якщо непрацездатність є наслідком алкогольного, наркотичного, токсичного сп'яніння або пов'язаних із ним дій, допомогу за таким лікарняним не надають.

Відмовити у призначенні матеріального забезпечення такому працівникові має уповноважений із соціального страхування підприємства. Позначка про сп'яніння свідчить не лише про факт виявлення алкоголю, а й підтверджує, що лікар встановив причинно-наслідковий зв'язок між сп'янінням та отриманими травмами.

Лист ПФУ від 13.03.2024 № 2800-030401-8/15789:

“ допомога по тимчасовій непрацездатності за ЕЛН, що сформовані на підставі медичних висновків, **не надається в межах всього випадку непрацездатності у зв'язку із захворюванням або травмою, якщо будь-який медичний висновок містить відмітку про наявність алкогольного та/або наркотичного сп'яніння**”.

Приклад 3

В межах одного страхового випадку на працівника відкрито декілька ЕЛН у зв'язку із загальним захворюванням:

з 21.03.2025 по 29.03.2025 — без відміток;

з 30.03.2025 по 04.04.2025 — з відміткою про алкогольне сп'яніння;

з 05.04.2024 по 09.04.2024 — без відміток.

У додатку Д1 за квітень 2025 буде 2 рядки з ЛН:

► **перший:** код категорії 30 - “29”; місяць - “032025”; реквізит 12 - “11”; у реквізитах 16 і 17 - “0,00”; у реквізиті 20 - “0,00”;

► **другий:** код категорії 30 - “29”; місяць - “042025”; реквізит 12 - “9”; у реквізитах 16 і 17 - “0,00”; у реквізиті 20 - “0,00”.

Усі 3 ЛН не підлягають оплаті, включаючи перші 5 днів непрацездатності (п. 4 Порядку № 440).

Такі дні неоплачуваної непрацездатності (“НН”) є поважною причиною відсутності й виключаються з розрахункового періоду згідно з п. 3 Порядку № 1266.

У ЯКОМУ МІСЯЦІ ЗАПОВНЮВАТИ ДНІ ТИМЧАСОВОЇ НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ У ДОДАТКУ Д1

Приклад 2

Тимчасова непрацездатність працівника тривала з 25 лютого по 18 березня 2025.

1. Розрахунковий період - **лютий 2024-січень 2025.**
2. Щоб визначити страховий стаж за останні 12 місяців і врахувати заробіток за січень 2025 потрібно спершу подати Податковий розрахунок за січень 2025.
3. Листок непрацездатності буде готовий до оплати тобто вважатися, що він **надійшов - 25.03.2025.**
4. Уповноважена особа з соцстраху має прийняти рішення про **призначення страхових виплат - не пізніше 10 робочих днів з дня їх надходження**
5. Лікарняні нараховані у квітні 2025: за 4 дні лютого - 1600 грн; за 18 дн. березня - 7200 грн.

У додатку Д1 за лютий і березень 2025 реквізит 12 не заповнюємо.

У додатку Д1 за квітень 2025 буде 2 рядки з ЛН:

► **перший:** код категорії 30 - “29”; місяць - “022025”; реквізит 12 - “4”; у реквізитах 16 і 17 - “1600,00”; у реквізиті 20 - “352,00”;

► **другий:** код категорії 30 - “29”; місяць - “032025”; реквізит 12 - “18”; у реквізитах 16 і 17 - “7200,00”; у реквізиті 20 - “1584,00”.

У разі коли це неоплачувана тимчасова непрацездатність реквізит 12 заповнюють тоді, коли отриманий підтвердний документ (ЛН) із зазначенням місяця, у якому це було фактично.

Це стосується випадків, коли не оплачували ЛН сумісників, була довідка по догляду за хворою дитиною; дні огляду експертної комісії; ЛН з відміткою про алкогольне сп'яніння чи порушення режиму.

ЯК ПОКАЗАТИ У ДОДАТКУ Д1 І Д5 ДОДАТКОВИЙ ЛН ПО ВАГІТНОСТІ ТА ПОЛОГАХ

Приклад 4

Працівниці 13 січня відкрили ЛН по вагітності і пологах на 126 к.дн. (середня зарплата - 400 грн.).

У додатку Д1 за січень 2025 показали 5 рядків з допомогою по вагітності та пологах.

▶ **перший:** код категорії 30 - “42”; місяць - “012025”; реквізит 15 - “19”; у графах 16 і 17 - “7600,00”; у реквізиті 20 - “1672,00”;

▶ **другий:** код категорії 30 - “42”; місяць - “022025”; реквізит 14 - “28”; реквізит 15 - “28”; у графах 16 і 17 - “11200,00”; у реквізиті 20 - “2464,00”;

▶ **третій:** код категорії 30 - “42”; місяць - “032025”; реквізит 14 - “31”; реквізит 15 - “31”; у графах 16 і 17 - “12400,00”; у реквізиті 20 - “2728,00”;

▶ **четвертий:** код категорії 30 - “42”; місяць - “042025”; реквізит 14 - “30”; реквізит 15 - “30”; у графах 16 і 17 - “12000,00”; у реквізиті 20 - “2640,00”;

▶ **п'ятий:** код категорії 30 - “42”; місяць - “052025”; реквізит 14 - “31”; реквізит 15 - “18”; у графах 16 і 17 - “7200,00”; у реквізиті 20 - “1584,00”.

У додатку Д5 за січень початок для категорії особи “5”.

Продовження прикладу 4

Працівниці відкривають додатковий продовжений лікарняний з 19 травня по 1 червня 2025.

Сума допомоги по вагітності та пологах нарахована: за 13 днів травня - 4200 грн (400 грн x 13) і за 1 день червня - 400 грн.

У додатку Д1 за травень 2025 буде 2 рядки:

▶ **перший:** код категорії 30 - “42”; місяць - “052025”; реквізит 15 - “13”; у графах 16 і 17 - “4200,00”; у реквізиті 20 - “924,00”;

▶ **другий:** код категорії 30 - “42”; місяць - “062025”; реквізит 14 - “30”; реквізит 15 - “1”; у графах 16 і 17 - “400,00”; у реквізиті 20 - “88,00”.

Додаток Д5 за травень 2025 не заповнюємо..

У додатку Д5 за червень 2025 заповнюємо: для категорії “5” закінчення відпустки по вагітності - “1”; а для “6” початок відпустки - “2”.

ВІДПУСТКА ПО ВАГІТНОСТІ ТА ПОЛОГАХ ПІД ЧАС ВІДПУСТКУ ПО ДОГЛЯДУ ЗА ДИТИНОЮ У ДОДАТКАХ Д1 І Д5 ?

Приклад 5

Працівниця перебувала у відпустці по догляду за дитиною до 3 років з грудня 2023 року.

18 березня їй відкрили ЛН по вагітності і пологах на 126 к.дн. (середня зарплата, обчислена зі встановленого окладу станом на 18.03.2025: 12 000 грн / 30, 44 = 394,22 грн.

У додатку Д1 за березень 2025 показали 5 рядків з допомогою по вагітності та пологах:

- ▶ **1-ий:** код категорії 30 - “42”; місяць - “032025”; графа 15 - “14”; у графах 16 і 17 - “5591,08”;
- ▶ **2-ий:** код категорії 30 - “42”; місяць - “042025”; графа 14 - “30”; графа 15 - “30”; графи 16 і 17 - “11826,60”;
- ▶ **3-ій:** код категорії 30 - “42”; місяць - “052025”; графа 14 - “31”; графа 15 - “31”; графи 16 і 17 - “12220,82”;
- ▶ **4-ий:** код категорії 30 - “42”; місяць - “062025”; графа 14 - “30”; графа 15- “30”; графи 16 і 17- “11826,60”;
- ▶ **5-ий:** код категорії 30 - “42”; місяць - “072025”; графа 14 - “31”; графа 15 - “21”; графи 16 і 17 - “8278,62”.

У додатку Д5 за березень 2025 потрібно відобразити:

1-ий рядок: припинення відпустки по догляду за дитиною до 3 років - категорія особи - “6”; дата - “17”;

2-ий рядок: початок відпустки по вагітності та пологах - категорія особи - “5”; дата - “18”.

Для припинення відпустки по догляду за дитиною до 3 років - наказ на підставі заяви працівниці.

Для надання відпустки по вагітності та пологах - наказ.

Лист Мінсоцполітики від 28.02.2019 № 228/0/206-19: “видання наказу про надання відпустки по вагітності та пологах є обов’язковим”.

Після закінчення відпустки по вагітності та пологах - знову заява.

ЛІКАРНЯНИ, НАРАХОВАНІ ПІСЛЯ ЗВІЛЬНЕННЯ: ПОДАТКИ, ЄСВ, ЗВІТНІСТЬ

Приклад 6

Працівник надав заяву на звільнення, останній день роботи - 18.03.2025, але 15.03.2025 відкритий листок непрацездатності і закритий 22.03.2025.

Листок непрацездатності готовий до оплати 29.03.2025, після прийняття рішення уповноваженим про призначення допомоги:

- ▶ нараховують оплату за перші 4 дні непрацездатності - з 15 по 18 березня;
- ▶ 19 березня не оплачується (5-ий день);
- ▶ з 6-го дня (з 20 по 22 березня) - за 3 дні

нараховується допомога по тимчасовій непрацездатності і подається заява-розрахунок до ПФУ для отримання фінансування.

Вся сума нарахованих лікарняних **не включається до бази** нарахування ЄСВ і **не відображається в додатку Д1**.

З суми лікарняних утримується ПДФО й військовий збір - у **4ДФ ознака доходу - "127"**.

Допомога по тимчасовій непрацездатності виплачується уповноваженим органом управління застрахованим особам з **6-го дня непрацездатності за весь період до відновлення працездатності** відповідно до законодавства, незалежно від звільнення у порядку і розмірах, встановлених законодавством (ч. 2 ст. 15 Закону № 1105).

ЄСВ нараховується лише на виплати, нараховані після звільнення, за відпрацьований час (ч. 2 ст. 7 Закону про ЄСВ).

На виплати, нараховані після звільнення, за невідпрацьований час (лікарняні, відпускні, компенсація за невикористані відпустки) **ЄСВ не нараховується**.

Виплати звільненим працівникам (нараховані після звільнення) з метою оподаткування розцінюються як "інші доходи" - ознака доходу - "127".

ПРАЦІВНИК З ІНВАЛІДНІСТЮ НЕ МАЄ ЧИННОЇ ДОВІДКИ МСЕК І НЕ ПРОЙШОВ ОЦІНЮВАННЯ: ЯКУ СТАВКУ ЄСВ ЗАСТОСОВУВАТИ?

ІПК ДПС від 13.01.2025 № 151/ІПК/99-00-24-03-03:

Підтвердженням встановлення інвалідності є документ, визначений Постановою КМУ від 15.11.2024 № 1338. За подовженням строку дії довідки МСЕК потрібно звертатися до МОЗ.

Таким підтвердним документом може бути:

- **чинна довідка МСЕК;**
- **витяг із рішення**, що формується в електронній системі у зв'язку з прийнятим рішенням, та рекомендації у зв'язку з прийнятим рішенням, які є частиною індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю, і **надсилаються особі: на email чи поштою чи можуть бути роздруковані лікарем, що направляв особу на огляд, за її запитом.**

п. 53 Порядку № 1338

ІПК ДПС від 08.05.2024 № 2639/ІПК/99-00-24-03-03: Ставка ЄСВ у розмірі 8,41% застосовується роботодавцем з дати отримання копії довідки МСЕК <...>. Водночас з питання подовження строку дії довідки МСЕК, термін дії якої закінчився в період воєнного стану, доцільно звернутися до МОЗ України.

Проект змін до Інструкції № 449: «Підтвердженням встановлення працівнику інвалідності **є завірений працівником витяг із рішення експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи щодо встановлення інвалідності, отриманий відповідно до постанови КМУ від 15 листопада 2024 року № 1338 «Деякі питання запровадження оцінювання повсякденного функціонування особи», та/або копія довідки до акта огляду медико-соціальною експертною комісією** про встановлення групи інвалідності, яка відповідає вимогам цієї постанови.

Нарахування єдиного внеску в розмірах, визначених в абзацах третьому – п'ятому цього підпункту, здійснюється роботодавцем **із дати отримання від працівника документів щодо встановлення інвалідності та проводиться протягом строку, встановленого постановою КМУ від 15 листопада 2024 року № 1338 «Деякі питання запровадження оцінювання повсякденного функціонування особи».**

ІНВАЛІДНІСТЬ ПРОДОВЖЕНА ДО 30.06.2025: ЧИ ДІЄ СТАВКА ЄСВ -8,41%?

Пункт 3 постанови КМУ від 15.11.2024 № 1338:

У разі коли актами законодавства передбачається підтвердження тих чи інших фактів або обставин, у тому числі рішеннями, довідками та/або результатами медико-соціальних експертиз, до приведення зазначених актів у відповідність з вимогами цієї постанови, для підтвердження цих фактів, зокрема для встановлення або продовження надання особам і дітям статусів, пільг, пенсій, допомог, компенсацій, надбавок, застосовуються рішення, витяги, інші документи, видані за результатами проведеного оцінювання повсякденного функціонування особи відповідно до Порядку проведення оцінювання повсякденного функціонування особи, затвердженого цією постановою, за умови, що такі документи підтверджують зазначені факти. <...>

Особам з інвалідністю, повторний огляд яких був призначений з 1 січня 2025 р., але які не пройшли його своєчасно, строк інвалідності продовжується до дати прийняття рішення за результатами проведення оцінювання повсякденного функціонування, але не довше ніж до 1 липня 2025 року.

Роз'яснення МОЗ: Термін повторного огляду продовжено на 6 місяців від початку впровадження оцінювання з повсякденного функціонування, як і відповідні права, виплати та гарантії. Наприклад, якщо повторний огляд було визначено на 10.03.2025, то строк для проходження подовжено до 30.06.2025.

1. Якщо встановлена інвалідність — оцінювання потрібно пройти в строк, встановлений у попередньому рішенні МСЕК.
2. Якщо повторний огляд призначений з починаючи 1 січня 2025 р. і не пройшли, строк інвалідності продовжується до 30.06.2025.
3. Якщо інвалідність встановлена безстроково — немає потреби та обов'язку проходити оцінювання повторно.
4. Якщо з поважних причин не пройшли медичний огляд у 2022-2024 повторний огляд та оцінювання треба пройти:
 - чоловікам 25-60 років з 2 або 3 групою інвалідності — до 1 листопада 2025;
 - усім іншим — до 1 квітня 2026.Без документального підтвердження - ставка 22%.

ЯКІ ПЕРЕВІРКИ МОЖЕ ПРОВОДИТИ ПФУ ЩОДО ЛІКАРНЯНИХ І ДЕКРЕТНИХ

Порядок проведення перевірок страхових коштів затверджений постановою Правління Фонду соціального страхування України від 02.10.2020 №23 (він чинний до затвердження ПФУ нового Порядку).

План-графік проведення документальних планових перевірок оприлюднюється на сайті ПФУ до 20 числа останнього місяця кварталу, що передує плановому.

Що перевіряють?

1. Усунення порушень, виявлених попередніми документальними перевірками.
2. Правомірність призначення та виплати лікарняних (під час відпустки без збереження заробітної плати та інших відпусток); простою; відсутності на роботі з нез'ясованих причин; призупинення дії трудового договору; увільнення на час мобілізації; у разі відміток про алкогольне сп'яніння, порушення режиму).
3. Правильність визначення страхового стажу загального та стажу за 12 останніх місяців.

4. Обчислення середньоденної зарплати (розрахуновий період; поважні причини відсутності; врахування заробітку).

5. Застосування обмеження денної виплати за відсутності 6-тимісячного страхового стажу за останні 12 місяців перед настанням страхового випадку.

6. Правомірність та обґрунтованість заявлених сум фінансування та використання страхових коштів (оформлення; підтвердження пільг; підтвердні документи).

7. Наявність заборгованості за страховими коштами, своєчасність повернення надлишкових страхових коштів.

8. Робота комісії (уповноваженого) із соціального страхування (оформлення рішень за кожним страховим випадком (ЛН)).

9. Складання звітності щодо коштів Фонду на підставі даних бухобліку та своєчасність надання повідомлення про виплату коштів.

ЗА ЯКИЙ ПЕРІОД МОЖЕ ПФУ ПРОВЕСТИ ПЕРЕВІРКУ І СКІЛЬКИ ВОНА ТРИВАЄ?

Перевірки не мають строку давності, тож ПФУ, як правонаступник ФСС, буде перевіряти звітні періоди поточного та попередніх років, за які не здійснювалась ревізія (чи навіть за весь період з початку діяльності).

Термін давності не застосовується.

Тривалість перевірки ПФУ

Кількість днів перевірки залежить від суми витрат роботодавця за рахунок коштів Фонду.

Перевірка може тривати від 1 до 10 днів, але не більше:

— 5 робочих днів для суб'єктів мікро- та малого підприємництва;

— 10 робочих днів для всіх інших суб'єктів господарювання.

Ревізорам можуть затребувати під час перевірки:

- 1) статутні документи;
- 2) накази про призначення / звільнення посадових осіб;
- 3) акт попередньої перевірки;
- 4) листки непрацездатності та е-лікарняні з;
- 5) розрахунки лікарняних і декретних;
- 6) табелі обліку використання робочого часу;
- 7) відомості нарахування заробітної плати;
- 8) протоколи засідань комісії із соцстраху до 31.12.2022 та рішення уповноважених з соцстраху з 01.01.2023;
- 9) заяви-розрахунки для отримання фінансування для надання матзабезпечення застрахованим особам;
- 10) повідомлення про виплату коштів застрахованим;
- 11) накази щодо прийому-звільнення працівників, про надання відпустки без збереження зарплати, оголошення простою тощо;
- 12) банківські документи за окремим спецрахунком;
- 13) трудові книжки, довідки ОК-5, ОК-7 або додаток 9;
- 14) персоніфікація та об'єднана звітність (Додаток 1);
- 15) документи по санаторному лікуванню.

НЕЦІЛЬОВЕ ВИКОРИСТАННЯ СТРАХОВИХ КОШТІВ: ЯКІ ЦЕ ПОРУШЕННЯ?

I. Завищена сума лікарняних /декретних:

1. Невірно визначений загальний страховий стаж і відсоток для виплати.
2. Невірно визначені поважні причини відсутності та кількість календарних днів розрахункового періоду.
3. До заробітку враховані виплати за повні місяці відсутності з поважних причин.
4. Не застосоване обмеження денної виплати - якщо страховий стаж за останні 12 місяців менше 6 місяців.
5. Листок непрацездатності оплачений у розмірі 100% середньої зарплати за відсутності підтвердних документів для пільги.
6. За рахунок страхових коштів ПФУ оплачена більша кількість днів тимчасової непрацездатності, ніж передбачено законом.

II. Необгрунтоване призначення допомоги:

- під час відпустки без збереження зарплати; навчальної та творчої відпустки; відпустки на підготовку і участь в змаганнях; відпустки УБД; чорнобильської відпустки;
- у період простою чи призупинення дії трудового договору;
- за періоди після закінчення дії ЦПД;
- за наявності відміток про алкогольне сп'яніння та порушення режиму.

III. Неналежне документальне оформлення :

- відсутність рішень комісії соцстраху чи уповноваженої особи;
- відсутність довідки про зарплату у разі призначення лікарняних сумісникам.

IV. Використання коштів зі спецрахунку:

- перерахування зайвих податків і ЄСВ;
- перерахування аліментів;
- виплата коштів неналежній особі.

ЧИ ВПРАВИ РОБОТОДАВЕЦЬ ВІДРАХУВАТИ ЗАЙВО ВИПЛАЧЕНІ ЗАСТРАХОВАНІЙ ОСОБІ ЛІКАРНЯНІ ЧИ ДЕКРЕТНІ?

Чи може роботодавець утримати з працівника зайво нараховані і виплачені лікарняні чи декретні?

Відрахування із заробітної плати працівників для покриття їх заборгованості підприємству, установі і організації, де вони працюють, можуть провадитись за наказом (розпорядженням) роботодавця:

1) для повернення авансу, виданого в рахунок заробітної плати; для повернення сум, **зайво виплачених внаслідок лічильних помилок, якщо працівник не оспорує підстав і розміру відрахування**, - роботодавець вправі видати **наказ (розпорядження) про відрахування не пізніше одного місяця з дня виплати** неправильно обчисленої суми (ч. 1 ст. 127 КЗпП).

Стягнення допомога по вагітності та пологах заборонено (ст 73 Закону № 1404).

Послідовність дій для роботодавця

1) доповідна (службова) записка про виявлену помилку в нарахуванні лікарняних (зарплати);

2) повернення надміру виплачених коштів ПФУ у 3-денний термін;

3) **відкоригувати заяву-розрахунок на фінансування, зменшивши суму; до неї прикріпити** скановану копію платіжного доручення, згідно з яким проведено повернення коштів, і пояснення;

4) видання наказу про відрахування (в межах 20% щомісяця) **з зарплати працівника:**

— **30** за дотримання таких умов: **1)** це була лічильна помилка; **2)** працівник згоден на відрахування; **3)** наказ виданий до сплину 30 днів з дня виплати зайвої суми;

або

— **винної особи**, якщо вищеназвані умови не виконуються і встановлена винна особа;

5) якщо лікарні були сторновані за попередній місяць на підставі Бухгалтерської довідки, то у додатку Д1 таке сторнування відображається окремим рядком із зазначенням місяця, за який сторнована сума лікарняних.

ЯКА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗАГРОЖУЄ ЗА НЕЦІЛЬОВЕ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ?

Лист ПФУ від 22.05.2023 р. № 20002-21912/У-03/8-2800/23, ст. 8 Закону № 1105

Згідно із частинами п'ятою та шостою статті 8 Закону № 1105 роботодавець несе відповідальність за порушення використання страхових коштів, несвоєчасне або неповне їх повернення.

У разі порушення порядку використання страхових коштів роботодавець відшкодовує уповноваженому органу управління в повному обсязі **неправомірно витрачену суму страхових коштів та/або вартість наданих соціальних послуг і сплачує штраф у розмірі 50 відсотків такої суми.**

За несвоєчасне повернення або повернення не в повному обсязі страхових коштів на страхувальників та інших отримувачів коштів соціального страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та від нещасного випадку накладається штраф **у розмірі 10 відсотків несвоєчасно повернутих або повернутих не в повному обсязі** страхових коштів.

Одночасно на суми несвоєчасно повернутих або повернутих не в повному обсязі страхових коштів і штрафних санкцій нараховується пеня в розмірі 0,1 відсотка зазначених сум коштів, розрахована за кожний день прострочення платежу.

Отже, у разі коли страхувальник виявив факт неправомірного використання коштів при нарахуванні та виплаті страхових виплат, **то він повинен повернути ці кошти до Пенсійного фонду України.**

У разі, якщо сума отриманих страхувальником страхових коштів перевищує фактичні витрати на надання страхових виплат, **невикористані страхові кошти повертаються страхувальником протягом трьох робочих днів** на окремий рахунок Пенсійного фонду України та до головного управління Пенсійного фонду України в області за місцем обліку, як страхувальника, **надсилається письмове пояснення причин повернення коштів.**

Стаття 165-5 КпАП - за порушення використання страхових коштів чи їх неповернення (несвоєчасне повернення) : від 136 до 255 грн, повторно - від 170 до 340 грн.

НЕОБГРУНТОВАНО ОФОРМЛЕНИЙ ЛИСТОК НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ: ХТО НЕСЕ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ?

3. У разі призначення та здійснення страхової виплати за листком непрацездатності, сформованим на підставі необґрунтованого медичного висновку про тимчасову непрацездатність, керівник територіального органу уповноваженого органу управління протягом п'яти календарних днів з дня встановлення необґрунтованості медичного висновку про тимчасову непрацездатність звертається в електронній формі через електронні кабінети на веб-порталі електронних послуг Пенсійного фонду України у порядку, визначеному Пенсійним фондом України за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері соціального захисту населення, загальнообов'язкового державного соціального та пенсійного страхування, **або у формі паперового документа до закладу охорони здоров'я або до фізичної особи - підприємця, які мають ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, лікар якого допустив необґрунтоване створення медичного висновку про тимчасову непрацездатність, з вимогою про компенсацію відповідної суми страхової виплати.**

Заклади охорони здоров'я або фізичні особи - підприємці, які мають ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, лікарі яких допустили необґрунтоване створення медичних висновків про тимчасову непрацездатність, зобов'язані компенсувати суми страхової виплати протягом десяти календарних днів з дня надходження вимоги про компенсацію сум страхової виплати.

ст. 28 Закону № 1105

НЕОБГРУНТОВАНО ОФОРМЛЕНИЙ ЛИСТОК НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ: ХТО НЕСЕ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ?

4. Суми компенсації страхової виплати за листком непрацездатності, сформованим на підставі необґрунтованого медичного висновку про тимчасову непрацездатність, не повернені у строк, визначений частиною третьою цієї статті, підлягають стягненню на підставі вимоги про їх сплату, винесеної на підставі рішення керівника територіального органу уповноваженого органу управління, з нарахуванням пені в розмірі 0,1% суми коштів, що підлягає компенсації, розрахованої за кожний день прострочення платежу, починаючи з дня, що припадає на закінчення строку, визначеного частиною третьою цієї статті, до дня сплати включно.

Вимога про сплату суми компенсації страхової виплати за листком непрацездатності, сформованим на підставі необґрунтованого медичного висновку про тимчасову непрацездатність, є виконавчим документом.

<..> Вимога надсилається через електронні кабінети на веб-порталі електронних послуг Пенсійного фонду України у порядку, визначеному Пенсійним фондом України за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері соціального захисту населення, загальнообов'язкового державного соціального та пенсійного страхування.

5. Заклади охорони здоров'я або фізичні особи - підприємці, які мають ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, мають право зворотної вимоги (регресу) до лікаря, який створив необґрунтований медичний висновок про тимчасову непрацездатність, у розмірі сплаченої суми компенсації страхової виплати за листком непрацездатності та нарахованої пені.

ст. 28 Закону № 1105

ПРИТЯГНЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ ДО МАТЕРІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Суди визначають, порушення яких конкретних норм стали причиною завданої шкоди.

Суди вважають: якщо дії працівника, які не порушують законодавство про працю, є правомірними, а тому не можуть кваліфікуватися як трудові правопорушення.

Не можна застосовувати заходи матеріальної відповідальності, якщо невиконання трудових обов'язків працівником, зумовлене станом його здоров'я чи внаслідок **недостатньої кваліфікації**.

Обмежена матеріальна відповідальність може бути застосована, якщо працівник перебуває у трудових відносинах з підприємством і заподіяв матеріальну шкоду внаслідок невиконання чи неналежного виконання трудових обов'язків, покладених на нього трудовими договором.

Перш ніж порушувати питання про притягнення “винної” особи до матеріальної відповідальності слід перевірити:

- ▶ чи можна кваліфікувати допущену помилку як невиконання трудових **обов'язків внаслідок недостатньої кваліфікації**;
- ▶ чи належить та робота, під час якої допущена помилка до трудових обов'язків, покладених на працівника трудовими договором (посадовою інструкцією);
- ▶ чи причинний зв'язок між протиправним порушенням обов'язків працівника і нанесенням майнової шкоди та чи є вина працівника .

**ДЯКУЄМО ЗА
УВАГУ!**

Компанія

Комплексні бюджетні системи

Електронна адреса

webinar@kbs.net.ua

Сайт

kbs.net.ua

КОМПЛЕКСНІ
БЮДЖЕТНІ
СИСТЕМИ